

Nederrijnse opbergtheorie

Grondslag

Col de Collage

Klimmen in de Lage Landen blijft pappen en nathouden. Geen enkele heuvel in Nederland is hoog, zwaar of lang genoeg om ook maar in de verte dienst te doen als zelfstandige training. Eigenlijk geldt dit fenomeen voor Holland in zijn algemeenheid. Want wat doe je met ontelbare reepjes land gescheiden door water? Die voeg je samen tot polder, bestuurd door een model van waterschappen dat inpoldert tegen hoogwater. Als je land kunt winnen uit moeras, moet het ook mogelijk zijn een berg te winnen uit glooiing. Maar hoe gaat dat in de praktijk?

Een klassieke vraag is of het Oppidum Batavorum een enkele grote heuvelstad betrof, of verwees naar een ketting van kleine dorpen verspreid over de beschikbare hoogtes in het rivierengebied. Een kern op een heuvelrand succesvol vervangen door een rand van heuvelkernen, is een benadering van Randstadformaat. Kwestie van Bataafs verbinden? Hoewel een Batavus Nexus nooit een Colnago zal worden, zijn de principes van Bataafs schakelen nuttig bij het omvormen van meerdere heuvels tot de mythische berg Alpe du Hexe.

Eeuwenlange inspanning onder de noemer 'Dat land komt er' heeft slechts geleid tot tijdelijk land. Een polderstelsel dat bestaat bij de gratie van continue bemaling. Zo gezien is Nederland een pop up land van zeven afgescheiden provinciën, waar men in zeven sloten tegelijk kan lopen. Afgezien van een enkel fort is de stuwwal al die tijd vooral gebruikt als stapel brandhout. Waar in gezamenlijk beheer de polder floreerde, eindigde het hoogland in een kale woestijn. Staatsbosbeheer heeft de puinhopen van acht eeuwen groen mogen opbergen.

Heuvelandschappelijke zaken die in al die jaren wel van de stuwwalgrond kwamen waren de Neolithische grafheuvels (-800), Romeins aquaduct (100), Burcht Mergelp (1000), Klever Gärten (1650), Kronenburgerpark (1880), Heilig Landstichting (1911), Mooi Nederland (1913), Goffertpark (1939), Zevenheuvelenweg (1953) en Skibaan Molenhoek (1984). De rest betreft ontgrondingen of vuilnisbelten. Succesvolle creaties als de Zevenheuvelenweg en Bergspoor Mooi Nederland betreffen een concentraat van bestaande elementen.

De eerste stap is de fietsformule voor exploitatie van hooggebergtes niet langer als de maat der dingen zien en de rest als opmaat. De Noord-Europese Laagvlakte kent nu eenmaal geen hoge bergkammen met diep ingesleten kloofdalen, maar wel stuwwallen met tongbekkens, smeltwaterdalen en hellingen die door rivieren ondermijnd zijn. De vlakte is er opgekreukeld in een serie van drempels, die bij elkaar geteld als een Alpe du Hexe de benodigde hoogtemeters leveren. De Nederlandse berg bestaat dus wel degelijk als een Col de Collage.

Nederrijnse opbergtheorie

Opbergkabinet

Nederrijnse opbergunits

De Nederrijnse Opbergtheorie stelt dat je in Nederland kunt klimmen door middel van klimringen of hoogmakerijen analoog aan landwinning door inpoldering. De terrassen van Zuid-Limburg en de stuwwallen van Gelderland, Utrecht en Overijssel genieten op dit vlak enige erkenning, maar vormen slechts twee van de twaalf bronnen van unieke Nederlandse hoogtemeters. Vaak staart men zich blind op een muur, zoals bijvoorbeeld die van Beek. Is een omslag van eenhoogkoning naar opbergkabinet mogelijk?

Natuurlijk

1 Opheffing	2 Opstuwing	3 Afzetting
1.1 Terras	2.1 Stuwwal	3.1 Zandrug
1.2 Horst	2.2 Sandr	3.2 Duin

Aan de heuvelketting

Bij het effectief inzetten van hoogtemeters rond Nijmegen is logischerwijs eerst naar de stuwwallen gekeken. Een route van 200 kilometer levert 2000 hoogtemeters, twee keer Alpe d'Huez. Aangezien de stuwwallen van Rijk van Nijmegen, Veluwe en Montferland gescheiden zijn, is voor de verbinding gebruik gemaakt van bruggen over de Waal, Rijn en IJssel en van rivierduinen tussen Doetinchem en Doesburg. Hieruit blijkt de rol van deze aanvullende natuurlijke en menselijke opbergunits in klimroutes.

Menselijk

4 Verkeer	5 Water	6 Nijverheid
4.1 Brug	5.1 Dijk	6.1 Stort
4.2 Tunnel	5.2 Terp	6.2 Groeve

Maas in de wetlands

Dat klimmen rondom Nijmegen ook zonder stuwwallen kan, bewijzen twee routes van 100 kilometer die gezamenlijk 1000 hoogtemeters leveren. Je reinste d'huez ex machina. De eerste maakt gebruik van de Hatertse Heide sandr, duinen van de Hatertse Vennen en de horst van Mill, geflankeerd door bruggen over de Maas en Maas-Waalkanaal. De tweede genereert klimkracht met de Maasduinen, terras van Wemb en de sandr van de Gocher Heide. De hoogste tijd om de bekende twee voor twaalf om te ruilen.

Nederrijnse opbergtheorie

Klimringen

Heuvelstelsel

Naast het inmeten en optellen van de aanwezige klimmen, kun je de kwaliteit van een heuvelstelsel ook tot uitdrukking brengen door middel van een klimring. Hierbij worden zo veel mogelijk hoogtemeters samengeperst in een optimale rondgang. Afhankelijk van de gemiddelde stijging zijn er drie soorten te onderscheiden. Ringen met een stijging van meer dan 0,75 % krijgen het label Obering, tussen 0,50 % en 0,75 % de naam Niedering en een oversteek tussen heuvelstelsels van 0,40 % tot 0,50 % heet Poldering.

Obering

Klimring	Hoogte (m)	Afstand (km)
Nijmegen	500	35
Groesbeek	340	30
Kranenburg	210	27
Kleve	300	25
Totaal	1350	117

Knippenberg

Klimringen hebben niet alleen een beschrijvende, maar ook een praktische werking. Je kunt ze aan elkaar schakelen tot een grotere ronde, of juist doorknippen, en een van de zijden gebruiken om een doorgaande route te creëren. Oberingen kun je eenvoudig aan elkaar smeden, maar dat houdt een keer op. Zoals je in de tabel ziet, kom je niet verder dan 1350 hoogtemeters in 115 kilometer. Daarna kun je met Niederingen de boel nog wat oprekken, of via een Poldering oversteken naar een forse Naobering.

Niedering

Klimring	Hoogte (m)	Afstand (km)
Neerbosch	160	25
Wijchen	150	26
Bedburg	150	21
Pfalzdorf	150	29
Totaal	610	101

Nederrijnse opbergtheorie

Breiwering

Waar de Oberingen vrijwel alleen gebruik maken van de stuwwal tussen Nijmegen en Kleve, zijn de Nederingen diverser samengesteld. Neerbosch combineert een sandr met bruggen over kanaal en Waal, terwijl Wijchen de eerste koppelt aan duinen. Bedburg loopt over een sandr, geschakeld aan een ongelaagde stuwwal. Pfalzdorf tenslotte, vormt een pure klimring over een sandr en komt qua gemiddelde stijging net boven het niveau van een Poldering uit. De voormalige Geldenberg wordt hier met node gemist.

